

Zgodnja

DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi pol, in veljá po pošti za celo leto 4 gld. 60 kr., za pol leta 2 gld. 40 kr., za čertert leta 1 gld. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za leto 4 gold., za pol leta 2 gld., za čertert leta 1 gl; ako zadene na ta dan praznik, izide Danica dan poprej.

Tečaj XXX.

V Ljubljani 7. kimovca 1877.

List 36.

Sporočilo bratovščine presv. Rešnjega Telesa za leto 1876/77.

Zakrament presv. Rešnjega Telesa je pravi vir življenja v Cerkvi Božji. Karkoli novega v nji nastane, zadobiva moč življenja in rodovitnost v naj svetejšem Zakramentu, po katerem dosega svojo notranjo vrednost in višje posvečenje. To veljá posebno pri bratovščinah, ktere so bile, kakor naša, vstanovljene v poslednjem času, da bi oskerbovale hiši Gospodovi vredne oprave, in omišljevale revnišim cerkvam potrebnih bogoslužbinih paramentov. Delavnost teh bratovščin je toliko več vrednosti, kolikor višje plamtí v njenih udih ljubezen do Jezusa v naj svetejšem Zakramentu. Brez te gorečnosti bi se bratovska delavnost kmalo izneverila cerkve nemu duhu ali bi tudi popolnoma oterpnila.

Perva in naj imenitniši naloga je tedaj, da udje bratovščine presv. Rešnjega Telesa bolj in bolj vnemajo v sebi ljubezen in češenje do te božje skrivnosti. K temu pa naj bolj pripomore, da ne samo zvesto opravljajo svojo mesečno molitvino uro, in pridno obiskujejo bratovsko službo Božjo in pridigo, temuč da tudi ne zanemarjajo pobožnih vaj, ki se posebno priporočajo bratovskim udom, da namreč posebno časté naj svetejše Serce Jezusovo, katero v presv. Zakramentu tako prečudno med nami prebiva, in zlasti se pobožno spominjajo terpljenja Kristusovega, čegar vedni spomin je ravno ta božja skrivnost; da večkrat prejemljejo sv. zakramente, in kolikor jim okolišine dopuščajo, da se tudi ob delavnikih znajdejo pri daritvi sv. maše, vsaki dan ali proti večeru ali kaderkoli je moč s pobožnostjo obiskujejo presv. Rešnje Telo. Kjer jim pa tega okolišine ne dopuščajo, se dá več ali manj domestovati z domačo pobožnostjo, s premišljevanjem pri delu i. t. d. Kakor vse te pobožne vaje izhajajo iz žive vere v resnično in bistveno pričujočnost našega Gospoda in Zveličarja Jezusa Kristusa v Zakramentu altarja, tako oživljajo tudi od svoje strani dolžno češenje, hvaležnost in ljubezen do te presv. božje skrivnosti, in pripomorejo, da se bratovski udje bolj in bolj zavedajo svoje druge naloge, ktera je s pervo v tesni zvezi, to namreč, da napravljajo Gospodu v presv. Zakramentu vredno prebivališče tudi v revniših cerkvah. O koliko je cerkvá, ktere zavoljo prevelike revšine pogrešajo primérne oprave, da bi se mogla služba Božja obhajati častitljivo in po cerkvenih pravilih! Ali ta spomin ne bo spodbaldal bratovskih udov takemu žalostnemu pomanjkanju v okom priti? To pa ne samo z zvestim odrajtovanjem letnih doneskov, ampak, če morejo, tudi z delom lastnih rok, katero je za bratovščino velike vrednosti, in torej tudi s

posebnimi odpustki obdarovano? Naš sv. Oče papež Pij IX so namreč z odpisom od 19. marca 1863 bratovskim udom dovolili odpustek 300 dni, kaderkoli pol ure brezplačno delajo za bratovščino, enkrat v mescu pa popolnoma odpustek, če vsak teden delajo 6 ur v prid revnim cerkvam za bratovščino, in to delo z molitvijo Bogu darujejo. O kako hvaležni bi torej ženski, za take dela zmožni udje mógli biti bratovščini, ki jim daje tako lepo priliko, da zamorejo proste ure z labkim in prijetnim delom obračati v čast Božjo in sebi v dušni prid, delati za Gospoda samega po izgledu blažene Device in Matere Marije, ki je delala z lastnimi rokami, v prvih letih za tempelj, in pozneje, da je oblačila Dete božje.

Če smemo pri bratovščini naši iz zunanjega soditi notranje, zamoremo pač z veselim srcem sporočati, da se tudi v preteklem letu ni zmanjšala gorečnost njenih udov. Ali nismo vidili perve dni pretečenega meseca julija očitnega dokaza temu v prekrasni razstavi vsakoverstnih cerkvenih paramentov, ki jih je v preteklem letu napravila bratovščina iz nabranih milodarov po neutrudljivih rokah blagih, za čast Božjo in lepoto Njegovе hiše vnetih ženskih udov? Vplačane letnine bratovskih udov od velike noči 1876 do velike noči 1877 z vpisninami novih udov vred, katerih je v omenjenem času zopet 1320 pristopilo, ter jih je tedaj 27.520 vpi-sanih, in darovanja pri bratovski službi Božji in razstavi, so znesle 4246 gl. 57½ kr. Izrednih darov, za ktere naznanjamo iskreno zahvalo, je bratovščina v tem času prejela 218 gl. 7 sold., namreč: iz Štange 40 gl., iz Lesec 5 gl., iz Dovjega 18 gl., iz nove Štite 20 gl., iz Lipoglava 10 gld., iz stare Loke 20 gld., iz Gorjan 100 gl., z Dola 5 gl. 7 sold. Vse to se je bilo obrnilo v prid revnišim cerkvam, in tako, dasiravno se je svilno blago za paramente v preteklem letu zopet izdatno podražilo, se je vendar zamoglo napraviti 8 pluvijalov, 42 mašnih plajšev, 22 velumov, 24 obhajilnih burz, 1 plašček za ciborij, 6 antipendij, 28 obhajilnih štol, 18 raznih štol za pridige in popoldansko Božjo službo, 3 zakristijske potezaje, 22 altarnih blazinic, 3 altarne perte, 42 mašnih srajc, 140 humeralov, 42 cingulov, 36 ko-retljev, 100 korporalov, 100 pál, 424 purifikatorijev, 228 rutic za lavabo. (Dalje nasl.)

Sv. Frančišk Salezjan razglašen za cerkvenega učenika.

Da je sv. Frančišk povzdignjen v čast cerkvenega učenika, je vzrok njegova posebna svetost in velika

učenost in gorečnost za sv. vero. Med spisi je posebno imenovana tudi Slovenec znana Filoteja, ki jo je bil poslovenil ranji dekan Mih. Stojan, ako prav vemo; imenovane so duhovne pisma, obravnave od ljubezni Božje. Več temnih reči v sv. pismu je ta svetnik pojasnil s svojo učenostjo; življenje, ki je bilo ob njegovem času močno spačeno, je s svojimi zgledi, govori, spisi in pridigami zopet povzdignil k prešnji svetlosti. Posebno veliko pa je storil za ovračevanje kalvinskih zmót in obilno zmotenih je zavrnil nazaj v sv. katoliško Cerkev. V zadevnih njegovih spisih se razodeva prečudna učenost v bogoslovji, spretno in prijetno učilo, nepremagljiva moč v dokazovanji katoliške resnice in v ovračevanji zmót. O pervaštvu, veljavi in nezmotljivosti rimskega papeža je tako jasno in neoveržljivo pisal, da je viditi, kakor bi bil za Vatikanski cerkveni zbor naprej delal. Zato so tudi očetje Vatikanskega cerkvenega zbora prosili papeža Pija IX, naj bi sv. Frančiška Salezija počastili s primkom cerkvenega učenika. To prošnjo so potlej ponovili kardinali, mnogi škofje z vesoljne zemlje, korarski kapitelni, visokih šol učeniki, učene akademije, pa tudi imenitni svetni poglavarji, blagoserčni velikaši in silna množica (ingens multitudo) vernikov.

Sv. Oče so po navadi zadevne prošnje izročili zboru sa. obredov, kateri je 7. mal. serp. 1877 imel v Vatikanu sejo. Poročal je kardinal Alojzij Bilio, Sabinski škof, ki je predsednik te kongregacije. V tem zboru tedaj so po naj bolj natankem prevdanku in obravnavah sklenili: Naj se svetuje sv. Očetu, da se prošnja dovoli, to je, da naj se sv. Frančišk Salezijan razglasi za vso Cerkev kakor cerkveni učenik, „doktor“, s cerkvenimi urami in mašo „de communi Doctorum Pontificum“, da naj se obderži posebna molitev in branje druge nočnice, kakor je bilo do zdaj za njegov praznik. To so sv. Oče Pij IX ravno tisti dan poterdili in ukazali razposlati dotično določilo vsemu svetu (Decretum Urbis et Orbis).

Mehkužnost. — Zatajevanje.

Meseni človek ne zapopade, kar je Duh Božjega. (1. Kor. 2, 14.)

Drugi sovražnik čistosti je mehkužnost, zložnost, nezmernost. Ta je zlasti pri moški mladosti kaj navaden in nevaren spotikljaj čistosti. Kolikokrat se je prvi smertni greh zgodil vsled nezmernosti! In s tem je človek prišel ob sramožljivost in nakladal greh na greh. Obilnost v jedi in pijači je za mladost pravi strup. Poslušaj sv. Hieronima: „Etna in Vesuv, ki neprenehoma mečeta ogenj in žerjavico, ne razsajata tako silno, kakor kri mladih ljudi, kadar je vneta z vinom in preobilnim živežem... Čemu vlivate olje v ogenj? Zakaj pridevate temu že tako tlečemu životu še gorečih netil?“ Sv. Duh sam različno govori v pregovorih (20, 1.): „Vino stori (človeka) nečistega in nezmernost zapelje k puntanju mesenosti.“

Ravno tako nevarna je mehkužnost, sploh zložna življenja; zakaj kdor svoje meso obilno hrani, telesu preveč in premehkužnega počitka privoši, svoje telo mehkuži, ta je hlapec mesa, v tem gospoduje mesenost nad razumom, naganjan je skor po sili k mesenim uživanjem in ne more nikakor čist ostati. Ni dvomiti, da slabotnost v oziru čistosti prihaja zlasti od pomanjkanja uterjenja, od premehkužne odreje; zakaj ta zgodaj vzbuja in živi živalske nagone v človeku in mu pripravlja naj grozovitnejše skušnjave v starosti, v kateri za njih premaganje nima skor nikakoršne duhovne moči. Tako pogosto nastane nečista grešna navada.

Kdor hoče ohraniti lilijo čistosti, jo mora toraj

ograditi s ternjem, t. j. z zmernostjo v jedi in pijači in s keršanskim zatajevanjem, mora podvreči telo duhu. Da bi berzdali svoje telo, živeli so svetniki le borno, spali malo, oblačili so se s terdimi spokornimi oblačili, zakopavali so se sami v pušave, podvergli so se naj večemu pomanjkanju, delali so si vedno silo ter opravljali vsaktere telesne zatajevanja. Da bi zatiral uporno meso, se biča sv. Alojzij do kervi, sv. Benedikt se valja po ternji, sv. Bernard se pogrezne v na pol zmerznjen ribnjak, sv. Frančišk se vleže v zmerznjen sneg, sv. Martinijan derži noge v ognju, celo sv. apostelj Pavel biča svoje telo, in Marija, akoravno brez madeža spočeta in tedaj prosta grešne poželjivosti, je vendar živela nam v izgled trezno, zderžno in zatajeno. „Vživala je navadne jedi, ki življenje ohranijo, ne vzbujajo pa mesenega veselja“, pravi sv. Ambrož. Dan današnji, se vé, je mnogim nerazumljiv, kdor govori od zatajevanja. Za nečimurnost in dopadoželjnost, za časni dobiček in zadovoljo svetá se pač veliko poterpi in daruje; za Boga in za nedolžnost je pa vse pretežavno! Kdor tedaj čistost tako malo ceni in toraj nima dosti serčnosti, da bi napadel sovražnika, ta naj vsaj mesenosti stavi meje. Kdor tega ne more, kako se bo branil, če bo napaden? Hud je res ta boj duhá zoper mesó; in vendar koliko jih je bilo slabotnejih memo nas in so ga zmagovito končali! Ali naj bomo mar mi naj bolj maloserčni? In kje je potem naša človeška in keršanska veljava? Duh ni dub, če se ne povzdigne nad telo, in kateri so Kristusovi, so križali svoje meso z njegovim poželenjem. (Gal. 5. 24.) Biti človek in kristjan, ali pa ne, za to gre tedaj v boju čistosti.

Ogled po Slovenskem in dopisi.

V Gorici, 3. sept. — Lep dan smo imeli včeraj na Sveti Gori. Gotovo se — ne le pri nas na Goriškem, temuč tudi po družih krajih — vsak, komur je za cerkvene dogodke mar, dobro spominja dne 2. sept. 1872, tistega dne, ko je bila velikanska procesija iz Gorice na sveto Goro, katere se je vdeležilo čez 40.000 vernih obeh naših narodnosti. Tadanji goriški „Glas“ je bil tisto pomenljivo procesijo obširno in živo popisal. Napravila pa se je tista procesija v ta namen, da bi se sv. Očetu papežu izprosile vse milosti, katerih so v tadanji dobi potrebovali; bila je tedaj procesija na sv. Goro veličastno razodenje katoliške vernosti in vdanosti do naj višega glavarja sv. Cerkve. Vtis, ki ga je zapustil 2. dan sept. 1872, bil je tako globok, da je naše katoliško društvo sklenilo napraviti dostojen spominek tega dne. Začeli so nabirati milodare in naredili spominsk altar iz marmeljna na sredi cerkve na mestu prejšnjega lesenega. Letos je preteklo 5 lét od omenjene procesije 1. 1872. Ta petletnica pa se vjema s petdesetletnico papeževnega škofovanja in čas je tedaj prav priméren za postavljenje novega votivnega (obljubnega) altarja. Včeraj so Nj. eksc. preč. knez nadškof novi rimski altar, ali prav za prav nova altarja (ker sta dva) posvetili. Altarna miza je namreč tako široka, da se lahko mašuje na obeh nje stranéh, kateri tabernakelj deli. Mizi in tabernakelj so iz belega marmorja; ena gleda proti vratom, druga proti velikemu altarju; tabernakelj je tudi dvojnat; nad tabernakeljnom je križ (sicer pa, kakor so vsi izvedenci zapazili, ne prav priméren). Druzega — razen 6 svečnikov — ni na altarji. Pod eno mizo spredej proti vratom je iz kararskega marmorja vdejan okrogel medalijon, kateri predstavlja Pija IX pred Devico Marijo klečečega; pod drugo mizo proti vel. altarju pa je vrezan v napisnem zlogu ta-le spo-

minski napis: „Anno MDCCLXXVII. III. Non. Jun., cum Pius IX. P. M. annos L feliciter absolvit, ex quo sacratus fuit Episcopus, XXX mille peregrini votum pro Ejus incolunitate anno 1872 susceptum Mariae Matri Dei libentes merito solvunt altare dedicant.“ Altarja sama na sebi staneta 1146 gold., svečniki (medéni) 135 gld., kanonične tabele 21 gld.

Prevzv. nadškof so se peljali že v soboto večer na sv. Goro; že pred njimi je bil gori preč. prošt A. bar. Codelli, da je pripravil, česar je trebalo za pravilno izročitev altarja v imenu katoliške družbe. Ljudi je bilo že v soboto obilno na Gori, tako, da je drugi dan bila prostorna cerkev vsa polna — vkljub nevgodnemu vremenu; zakaj prišel je bil — po hudi vročini in suši — ravno tisti dan prej dež in je bilo tudi v nedeljo vreme dvomljivo. Spovednikov in mašnikov za asistencijo pri posvečevanju novega altarja se je zbralo veliko. Maš na sv. Gori je bilo 24, drugi dušni pastirji so domá maševali. Ob 7 točno se je pričelo posvečevanje in bilo končalo ob 9. Berž po tem je korni vikar g. Alpi v imenu g. prošta (ki je bil zagerljen) bral kratek pa lep ogovor v italijanskem jeziku; potem so maševali preč. nadškof na novem altarji tiho mašo in so jim na koru peli po slovenski št.-peterski pevci. Po maši je imel kratko jedernato slovensko pridigo visokočastiti oče Evstahij Ozimek, gvardijan oo. frančiškanov na Kostanjevici, (tudi l. 1872 je slov. pridigal). Slednjič je bila slovesna peta maša na drugem novoposvečenem altarji; pel jo je preč. g. kanonik Št. Bensa. Po maši so pristopili Njihova ekscelencija in zapeli „Te Deum“. Tudi pri peti maši in pri konečnem opravilu so milo in vbrano peli pevci št.-peterski pod vodstvom preč. g. dekana Fr. Mercina, čegar skladbe so bile maša, offertorij, in „Tantum ergo“. Gosp. dekanu čestitamo zaradi prijetnih, ne prestrogih, pa vendar cerkvenih kompozicij, pevcem pa zaradi priserčnega in gladkega petja. Ob 11^{3/4} je bila dokončana vsa svečanost; večina ljudi se ves čas ni ganila iz cerkve.

Slavnostnega obeda, kateremu načelnik so bili Nj. ekscel., se je vdeležilo 46 gostov, večidel duhovnov. Izmed svetnih je bila namestovana katoliška družba po svojem predsedniku dr. Dolijaku; bili so pri mizi dalje udje tistega odbora, ki je denar nabiral za altar, cerkveno oskerbništvo, pevci i. dr. Izmed odličnih duhovnov sem vidil razen že imenovanih kanonika mons. A. Legiša, Št. Katola; tri preč. dekane: št.-Peterskega, Kanalskega in Ločniškega; prof. dr. Flapp-a i. dr. — Preč. gospod nadškof so po latinski ginljivo napili sv. Očetu Piju IX, pozneje po italijansko katoliškemu društvu. Njih ekscelenciji je napil tudi po latinski predsednik katoliške družbe, dr. Dolijak, in v imenu proštovem g. Alpi. Med obedom je bila vsa družba gostov spodobno vesela. Po nasvetu svetnega administratorja Svete Gore g. Jak. Grignaschi-a se je nabralo med obedom 45 gl. za pogorelce v Ročinji. *)

Okoli štirih popoldne je bil blagoslov in na večer je bilo spet vse tiho na sv. Gori. — Čemur se vsi čudijo in kar se je izrazovalo tudi v napitnicah, je to, da so naš 80letni knez nadškof tako čversti, da se pri tacih obredih, kakor je bil včerašnji, nič kaj ne utrudijo. Bog jim zdravje vterdi, in nam jih ohrani še veliko lét!

H koncu moram še omeniti, da je g. prošt baron Codelli vstanovil 2 sveti večni maši, ki se boste opravljali na novem altarji na sv. Gori; in sicer ena 16. junija (in po Pija IX smerti na obletnico smertnega dné),

*) Ročinj v Soški dolini je pogorel 27. avgusta t. l. Pis.

druga pa 2. sept. vsacega leta za vse, ki so za novi altar kaj darovali. *)

Misijonske sporočila r. P. Valjavca.

XLI.

Sveto poslanje v Žabnicah na Koroškem
od 11.—19. sušca 1872.

(Nadaljevanje tega oddelka.)

Že smo serčno z okrevavšim o. Lempeljom, ki je bil ostal v Kranjski gori med žabniškim misijonom, v Repnje nazaj priderdrali in se veselili vkupno nad storjenim vspešnim delom v Žabnicah, — kar brup zaženo po časnikih: v Žabnicah jih je več iz uma spravilo poslanje jezuitov! — Naj poprej zakriče „Die freien Stimmen“, za njimi graška blatarica „Die Tagespost“, potem „Neue freie Presse“ itd. Vse je po konci zoper naji žabniško poslanje. Sredi tolikega vriša se oglasi sam župnik žabniški, naš verli domoljub in spisatelj slovenski gospod L. Ferčnik tako-le v listu koroškem nemškem.

V Žabnicah, 29. sušca. Ravno slišim, da so „Freie Stimmen“ prinesle poročilo o nasledkih misijona v Žabnicah. Ker lista nimam pri rokah in od tega članka le toliko vém, kolikor sem slišal, tudi ne morem njegovega namena popolnoma ceniti, vendar si štejem v dolžnost tudi od svoje stani poročati v boljše pojasnilo tega dopisa. Dvakrat se je nek naprednjak tako izrazil, da sem z gotovostjo pričakoval dopisa; sej je ni bilo boljše prilike misijon sumičiti in napredku skazati službo, zakaj vedno se vendar ne morejo raznašati Spitzerjeve in druge naprednjaške dela. Na bližnjem Terbižu je mogel v nekterih krogih biti grozovit strah o nasledkih misijona, zakaj prikazal se je bil, gotovo le vsled dolžnostnega naznanila, mož javne varnosti v naši vasi, da bi zapisal vse vsled misijona obnovele: kot dušoznanca si moža ne morem misiti! Kak vapéh je imelo njegovo poslanje, zavoljo spolnovane službene molčečnosti ne vém, toliko sem vendar zvedil, da ko je stopil v hišo, v kateri je imela po naznanilu biti nora ženska, je imel pred seboj čisto pametno ženo, tako da lastnim očém ni verjel in tudi ne njenim besedam, in je poklican njen mož (soproj) moral pričati, da je res njegova žena.

Od te žene tedaj pripovedujejo „Freie Stimmen“, kako je govorila o misijonu. Mogoče, da je to res storila; pa sicer ni navada besedi žensk tako natanko zapisovati in jih enako ceniti kakor izreke velikih duhov. — Postavimo tudi, da je res tako govorila in da je tudi 20 ali 40 mož in žensk za njo potegnilo, kaj to izdá proti tolikim stotinam, katerim bo misijon vedno v hvaležnem spominu in ga bodo blagrováli vse žive dni? Naj bi imel jaz za misijon tudi le večino tréh glasov, tudi to bi me ne zbegalo, ker v novejšem času se vlada tudi z večino tréh glasov.

„Pa ena oseba je vendar znorela!“ — Res je, da se je tisti dan po misijonskem sklepu neki vdovi pamet zmešala.

Dopisnik lista „Freie Stimmen“ bi bil gotovo lahko tudi še druge okolišine zvedil, po katerih se ta dogodek ves drugačen pokaže, ali jih je ne mara iz lahko razložljive hudobnosti zamolčal? V prid dušoslovja (psihijatrike) jih omenim, in priča za resnico mi je tudi vsa občina. Omenjena vdova je bila vedno prav slabega uma, ter se je pri vsaki naj manjši reči zmešala in ni

*) Deus retribuatur. Vred.

vedila, kaj je delala, kaj govorila in je večkrat móгла sama vprašati, kaj je govorila. Ta slabost ji je bila nekaj prirojena, nekoliko pa zvišana po hudih nesrečah, ki so jo zadevale. Po kratkem zakonu ji je namreč umerl mož ter ji zapustil 4 nedorasle otroke in zadolženo pohištvo. L. 1864 ji je bila povožena 7letna hči, da je umerla... Že takrat ji je bilo znati, da se ji je pamet mešala. L. 1870 ji je umerl drugi sin, na kterega je bilo domovje prepisano, za zanemarjenim prisadom, in očitala si je, da je prepozno iskala zdravniške pomoči. To so hudi udarci, ki bi jih tudi močna duša težko prenašala mirno, kaj pa še le ženska slabe pameti. K temu se je pridružil dogodek na dan po misijonu, kterega omenjajo „Freie Stimmen“. Pravila je, kako je imela žive sanje, da sta jo klicala njena otroka na pokopališe. Ko se je tam zavedila, polastila se je je neizrečena sramožljivost. To, potem premrazenje, očitanje svojcev in napačno rabljeno domače zdravilo je pripomoglo, da je prišla v ta žalostni stan, kterega marsikteri edino le misijonu pripisujejo.

Če bi bila misijonske govore z vse preveliko v nemo poslušala in bi bila po tem razburjena, misijon tega ni kriv, kakor tudi zdravnik ali lekar ne, če bolnik naj boljšega zdravila preveč vžije in zdravju škoduje.

Iz tega resničnega pojasnila naj povzamejo tudi drugi, ki niso dušoznanci, koliko je bil misijon kriv nad zmešnjavo uma te uboge ženske.

Zakaj sem pa toliko govoril o tej reči? Zavoljo resnice in nasledkov tega viharnega perveza misijona na Koroškem.

Omenjeni župnik potem piše slovenski o. predniku le-té verstice:

Pervič. Razglašenje po časnikih, najpred v zlobnem namenu, je imelo neposrednje ta nasledek, da se je misijon razglasil ne le po Koroškem, temuč tudi po sosednjih deželah in gotovo ne brez dobrega vapeha. Kajti zvedil sem od mnogih strani, kako si ga želijo tudi drugi župniki in duhovnjani.

Drugič. Žena, zavoljo ktere je liberalizem toliko praznega hrupa zagnal po časnikih, je popolnoma ozdravela. Meni se pozdeva, kakor da bi se bil hotel neskončno modri Bog v svoji previdnosti poslužiti tega sicer grenkega pomočka, da je spravil dve družini, ki ste živeli v dolgoletnem sovraštvu. In zdaj ko se je to doseglo, ko je mati vdovina prišla nazaj v domačo hišo in je ondi zamerla popolnoma spravljen z vsemi, je uboga reva spet ozdravela. — Lažnjivi liberalizem in njegove priveržence na Terbiži pa obhaja sram, če so ga še zmožni, da so iz terte zvili laži in jih raznašali po svetu.

Tretjič. Knezovladika je potem gospodom župnikom kerške vladikovine še le prav priporočil poslanja, ko se je toliko pisalo po svoboduških časnikih zoper misijone, zoper nas. — Ko mu pastir žabniški sporoči kaj se je godilo zveličanske dni v Žabnicah, si je v konzistoriju trikrat dal brati opis sprelepega misijona.

(Konec tega oddelka prih.)

Žganje.

IX.

(Kakošna je podoba pijančeva? Hervativci in „nitiči“. Če pijanec zna res latinski? Baha se z nesnago. Kaj pravijo slavni učeniki: Inocencij, Ambrož, Avguštin, Bazilij. Kaj meni Hufeland! Kakošni so bili nekdanji ljudje, kakošni so sedanji, in kakošni bodo prihodnji — „A pod enim mernikom“!)

Naš zagrebški pridigar je pred poldrugi sto leti povedal, kako so ljudje svoje dni pijanca malali. Na-

slikali so otročè brez pameti, ki ne zna še prav govoriti. V rokah derži lovsko trobilo in na glavi nosi stekleno krono. S tem so dajali na znanje, da pijanec je kot otročè, ki ne zna kaj pametnega govoriti, „niti mu se more pravo razumeti ono, kaj govori“. *) Rog, trobilo ima pomeniti gerdo gučanje (golčanje) pijančevo, da ga nikdo rad ne poslušaj, kakor tistega kozjega roga ne, kadar se nanj trobi. Po stekleni kroni pa so naznanjali, da kakor se steklena krona na oči nekaj vidi, in vender v sebi nič ni; tako oni kadar so najbolj pijani, menijo, da so naj modrejši, naj učenejši. Torej pijancem prilastujejo bedasto bahanje: Dum bibo vinum, mea lingua loquitur latinum. Si bibo bis, vel ter, sum qualibet arte magister. Ako pije vino, govori latinsko (latovsko pač!), če se tudi učil ni; če se ga pa napije, hoče tudi vse drugo znati, akoravno je nevedna šleva in zanikarna béba. Pa to so le prazne šale, veliko bolj zoperno je, da se pijanec baha s svojimi pregrehami, kako je tega ali tega ozmerjal, pretépel, goljufal, nedolžnost zalezoval, ali kakor si bodi kaj hudega storil, koga v kozji rog vgnal; ali kako ga še bo. Zato se more reči, da pijanec je strašilo, kakor ga popisuje sv. Inocencij papež, ko govori: „Quid turpius ebrioso, cui factor in ore, tremor in corpore, promit stulta, pandit occulta, cui mens alienatur, facies transformatur! Kaj je geršega od pijanca, kteremu je smrad v ustih, dergetanje na životu, govori bedarije, razodeva skrivnosti, pamet pogublja, obraz kremži.“

V kolike sramote in ostudne pregrehe zabrede človek v pijanosti, kakoršnih bi trezen nikoli ne storil, če bi mu tudi nož na vrat nastavil! Posebno pa so pijanci veči del tudi nečistniki. Eno samo opitje velikrat pokoplje poštenje za vselej. Po pravici sv. Ambrož pravi: „Ebrietas fomentum libidinis, incentivum insaniae, venenum insipientiae. Pijanstvo je netilo nečistosti, podžiganje nespameti, čemer neumnosti.“ Sv. Avguštin pa pijanstvo opisuje tako-le: Ebrietas est flagitiorum mater, radix criminum, origo vitiorum, hanc qui habet, homo non est, hanc qui facit, peccatum non facit, sed ipse totus est peccatum. Pijanstvo je mati pregréh, korenina hudodelstev, začetek grehov; kdor ga ima (v navadi), ni več človek; kdor pijančeva, ne dela le greha, temuč je sam ves greh.“ Sv. Bazilij pa uči, da pijančevanje je hudobni duh, ki ga pijanec sam radovoljno k sebi sprejema in pri sebi zadržuje, je mati hudobije in sovražnik čednosti.

Če je že pijančevanje sploh toliko hudo, kakor to starodavni sveti in posvetni učeniki in samo sv. pismo uči; kaj pa še le pijančevanje z žganjem, katero človeku vse moči še vse huje omami, spridi in spači, kakor pa vino ali druge opojne reči!

Pomisliti je k temu še to, da ljudje našega časa so manjši, slabši in ne živé tako dolgo kot nekdanji; kajti se rod kazí in pači s pijančevanjem, zlasti sedaj z žganjem, in vsled tega z nečistimi pregrehami. Hufeland, mož izmed naj učenejših zdravnikov, pravi, da oziroma na život, telo, je silen razloček med človekom našega in minulih časov.

Ako tega ne verjameš, opominja nek češki zdravnik, poiši si v starinskih orožarnah obleke nekdanjih vitezov, obleci se v njih brončenino, opasi se z njih orožjem; ali pa pojdi v njih rake in tam preglej in

*) Čisto po izvorniku, in to je prava raba besedice „niti“; slovenski „hervativci“ bi naj berže rekli: „niti mu se ne more...“ Tudi hervaška narodna popevka „o Janku“ pravi: „Nismo ga vidili, niti čuli glasa.“ Kdor tedaj že po vsi sili hoče „hervatiti“, naj se poprej nauči prave rabe dotičnih besed ali stavkov, da ne bo kazil jezika in sam sebe smešil.

zméri njih kosti: mógel boš spoznati, da starodavni ljudje so bili mnogo večji in močnejši, kakor so v naših časih.

Ako se bodo tedaj Slovenci še nadalje s smerdljivim žganjem tako strupili, kakor so se začeli, kaj bo z našim narodom? Sence, strašila, pravi Hufeland, brez (spodobnega) telesa in brez (čverstega) duha bode prihodnji revni rod, ki bo miljaril svoje očete, kateri so se nad tem zadolžili. Ni prav čisto bôsa pravljica, da bodo „štirje pod enim mernikom mlatili!“ Žganjepivec, ti tedaj hudo grešiš zoper dušo in telo svoje in svojih mlajšev!

Razgled po svetu.

Sad laži-liberalizma. Ni še preteklo mesec dni, od kar se je pripetil v Neapelju zelo resnoben dogodek. Kraljevi karabineri peljejo v ječo tolovaja, ki je bil policijskega opravnika napadel, umoril in je bahaje se obstal to hudodelstvo. Terg in ulice, po katerih so gnali tolovaja, so bile polne ljudstva; derhal kamoristov (pleme prekucuhov) se je bila zbrala v obilnem številu. Ko ugledajo tolovaja, mu na tisoče rók ploska, druhal ga preslavlja s slavoklici, obsiplje s cveticami in šopki; hudobnež se jim radostno zahvaljuje za čestitanje ter jim ošabno odzdravlja. Šumeče preslavljanje zmirom raste, ter je moral oddelek vojakov na pomoč priti karabinerjem, ako ne, bi bila druhal iztergala tolovaja žendarjem iz rók. Kadar so z njim stopili v ječo, so zašumeli novi slavoklici, vriš se je razlegal po vsem tergu.

Dogodek je silno resnoben. „Eco“ ga spremlja s svojimi opombami in po pravici pristavlja, kako strašansko znamenje časa in nenravnosti je, da množica ljudstva čestita tolovaju, kakor kakemu junaku. Kam bode še zabredlo človeštvo? V kako globok prepad oslepljenosti se bode pogreznilo, ko se v taki meri zgublja stud pred hudodelstvom, ko se tema preslavlja za sonce, ko se zločinstvo čisla za čednost?

Toda ne čudimo se nad grozovitno prikaznijo. To je sejanega semena grenki sad; to je sad ljulike, ktero liberalizem trosi, ne že po noči, ampak pri belem dnevu med dobro seme. Ktere čednosti in ktere resnice niso časniki teptali? Ktere pregrehe niso ali zagovarjali ali pa naravnost hvalili? Kterega poštenjaka so pri miru pustili, in kterega nevredneža niso hvalili, celo v zvezde ga kovali? Drevesu laži-liberalizmu so njegovi priverženci prilivali z lažjo, z zvijačo, z goljufijo, z obrekovanjem, s hvalo tatvine in ropu. Sedaj imajo sad.

Prostost! so vpili; pa s to čarovito besedo so menili le prostost pregrehi, okove pa čednosti. Prostost! pod njenim umazanim in kervavim praporom hočejo zatreti sramožljivost, resnici usta zatisniti kakor Herod Janezu Kerstniku, keršanske zavetja in samostane spremiti v hiše nesramnosti. Priča je Rim.

Laški liberalizem mora sam sebi pripisovati žalostne nasledke lastnih načel. Ali niso laški liberalci kot junaka preslavljali plenivca, ki je bil oropal napolitanskega kralja Ferdinanda? Ali niso v slate zvezde kovali morivcev papeževih služabnikov? Ali niso silovitemu grabljenju tujega posestva pritiskali pečata „poštenosti“.

Berite načela laži-liberalcev, koder koli si upajo s svojimi nauki na dan, in povejte, če ni tudi kakor nekdanjih njih krič: „Baraba nam izpusti, — s Kristusom pa na križ!“ Kajti potegujejo se za laž, zvijačo, nesramnost, nevértstvo in druge enake rastlike; nasproti pa obsojajo na križ Kristusa, papeža, počtene kristjane, sv. vero.

Pogani so hotli sozidati babilonski stolp, pa Bog je njih nakane razperšil; prostozidarji hočejo zopet sozidati enak turn zmotnjav, pa Bog jim že začenja jezike mešati, pošiljati zmešnjave. To pričajo posebno dogodbe na Laškem, in tudi že na Nemškem. Še vselej živi, in je mogočen Bog, ki je Faraona in njegovo vojno razdjal v rudečem morju, Izrael pa srečno izpeljal in otél. Ta Izrael je sedanjí čas terpeča Cerkev.

Bulgarsko. Don Karlos v Bulgariji na bojiših študira na tanko vojne okolišine, kakost in serčnost vojakov, veljavo osnov in generalov obojne vojne. Vse opazuje in se ne mudí dolgo na enem kraju. Naj povemo tukaj kar piše francoski „Journal du Mans“, namreč: Ni davno, kar je zvedil žalostno novico, da je v Navari umerl njegov stari general Carasa. Ruski častniki, ki občujejo s kraljem, so osebno vidili, kako žalosten je bil zarad te dogodbe. Sam jim je pravil, da Carasa je bil starodaven služabnik njegove družine, da se je vojskoval za Ferdinanda VII, Karola VI in VII, in poslednjič je bil poveljnik v Biskaji ter mu je on (Don Karlos) dal naslov grofa z „Villaverde de las Trucias“ zarad zmage tega imena. Obhajala se je sv. maša na bulgarski zemlji za dušo njega, ki je bil dober oče svoje družine, dober državlján in časten vojak. Don Karlos in nektere tuje osebstva so bili pri sv. maši.

Kristjani na Jutrovem. Raznoteri keršanski prebivavci Turčije in nji podverženih dežel, kakor je znano, niso vsi enake vere. Pregled zarad večí jasnosti razdelimo v dva razreda, v tiste namreč, ki spoznavajo viši oblast Rimskega papeža, in tiste, ki jo zametujejo. K prvem se štejejo: 1. Rimsko-latinski katoličani. Le-ti so zelo številni na Cipru in po Palestini, pa so Turkom le izmeček, pa ríja, raja v državi; k tem spadajo ptujci, ki so se ali zarad kupčijstva ali iz drugih vzrokov vselili na Jutrovem. Obilni so v Carigradu, Smirni, Saloniku, Aleksandriji, v Tunisu i. dr. Za rimske katoličane je postavil Rim apostolske delegacije v imenovanih mestih, in apostolske vikarijate (namestništva) v Bosni, Hercegovini, Moldaviji, Valahiji, Alepu in v mali Aziji. — 2. Se štejejo k rimo-latinskim katoličanom katoličani izhodnjega obreda, t. j. katoliški Armenci s patrijarhom v Ciliciji, s 5 nadškofi in 12 škofi; Kopti egiptovskega, etijopskega in abisinskega obreda; gerški Bulgari s apostolskim oskerbnikom, in gerški Melhiti s svojim patrijarhom, 4 nadškofi in 9 škofi. Sirski obred ima 3 razpole: sirski z 1 patrijarhom, 3 nadškofi in 8 škofi; sirsko-kaldejski z 1 patrijarhom, 4 nadškofi in 7 škofi; sirsko-maroniški z 1 patrijarhom, 5 nadškofi in 4 škofi. Iz tega je vsakemu očitno, kolika groza bi bila, ako bi turki med seboj sploh začeli moriti kristjane.

Delavski upori po severno-amerikanskih železnicah. Čez Ameriko prihajajo hude šibe. V Braziliji je strašna lakota, v zveznih državah pa silo nevarne rogovilstva po železnicah. Zarad tolikih hudobij, ki jih framasonstvo počenja zoper Kristusovo Cerkev, zarad mnogoterih pregréh in tako ostudnih krivoverstev, katerih gnejzdo je Amerika, so pač šibe zaslužene. Po zveznih državah, kakor „Unità“ obširniše popisuje, se borba delavstva zoper kapital ter premožnike in bogataše silno razširja. Ni čudo. Bogataši in velikaši so velik del ljudje brez vere, in brez upanja in veliko je tacih, ki z vso silo vero zatirajo tudi pri podložnih, kar največ morejo. Kdo se bo čudil, ako poslednjič tudi res še podložni zgubé vero, si tudi sami íšejo zadovoljnosti na tem svetu in začnó bogatine napadati!

Neprevidoma je zbuhtel hrup in razširil se je naglo kakor bliak na mnoge strani. Obertniki in bogataši so prestrašeni in dobro ljudstvo in tergovstvo je prisiljeno

orožiti se, da brani svoje posestvo zoper rudečkarškega sovražnika. Pričel se je hrup 16. maj. serp. in mislili so, da policija in vojaštvo bode to naglo zaterlo; pa so se motili. K železniškim delavskim rovarjem zoper vodnike železniških društev so se pridružili rudarji, razbojniki, postopači in potepuhi vsaktere baže, da bi v zmešnjavi se opomogli s tatinstvom, kakor undan zaverženi „lumpi“ v Kopolji, ki so ubogim pogorelcem še tisto žito boje kradli, ki so ga v naglici pred ognjem otéli!

Meni se, da ni v nevarnosti le samo premoženje bogatih kapitalistov in obstoj vlade, ampak tudi občinski red sploh.

Kar se je pričelo v Baltimoru in Ohio 16. julija, to se je ponavljalo v Martinsbergu v Virginiji. Več ljudi je bilo v borbi ranjenih in pobitih. 21. jul. je bila pretergana železnična vožnja ob filadelfijski progi in tri dni so po velikem in obertnem Pittsburgu rovarji razsajali ter počenjali grozovitosti, podobne Pariškemu rudečkarstvu uno leto. Med tem so se upori delavcev razširili ob progah po Pensilvaniji, v Ohio, Illinois, Indijano, Misuri in novi Jork. Gospod Vanderbilt je s primérnimi privolitvami vedil mir obraniti ob novojorški središnji progi, drugod je bilo povsod brezvladje in torej pobijanje in razdevanje premoženja. Rohovš pittsburgski se je 23. jul. ponovil v Reading-u v Pensilvaniji; bilo je nekaj pobitih. V Buffalu, Klevelandu, Cincinnati hrup ni rodil kervavih djanj, v Chikagu pa se je užgal ves peklenški duh rudečkarstva. 25. jul. se je upalo, da se bodo delavci porazumeli z gospodarji, železnice še niso bile v teku, pa v Pittsburgu in Baltimoru se je red povračal. Zdaj so se pa v Chikagu delavci zedinili z derhalijo in so južni del mesta dobili v oblast. Vender pri vsi toči kamnov so vojaki in policijski agenti pritiskali zoper 30.000 delavcev. 26. jul. so se usule ženske iz svojih lesenih koč, v capah, z golimi rokami, z razperšenimi lasmi kot prave torke, petrolejke, nektere z matikami, z nožmi itd., se zaženejo v oboroženo moč in fertačijo kamenje v policijstvo in vojake. Vstrelili so med nje in so nektere ubili, pa to jih je še huje razkačilo. Ne bilo bi prijetno popisovati, kaj se je vse godilo.

Podobne ostudnosti so se godile v št.-Ljudoviku, v št.-Francišku, v novem Orleanu in po Kanadi. Povsod so rogovileži pričeli vlake ustavljeni, potem so razbijali vozove, poškodovali tire, se polastili postaj in kadar je oblast prišla vmés red storit, so se ustavljali z rogovilstvom, da so vstale cele borbe in pobijanja. Zadrega pa je toliko večji, ker vsega vojaštva imajo le malo na nogah in je rovarstvo vstalo skor naenkrat v toliko krajih, ter se ne vé, kaj še bo.

Za dom in šolo.

Strašno kaznovana skopost in terdoserčnost proti bližnjemu.

Iz Pernambuka v Braziliji se piše naslednje: Po severni Braziliji, zlasti v okrajinah Ceara in Pernambuco, je vsled dolge suše nastala lakota in prebivavci notranje dežele so šli v trumah živeža iskat proti manj hudo zadetemu obrežju. Družba takih revežev je prišla proti večeru do sadiša in je prosila gospodarje nekterih koruznih strokov. Terdoserčnik je siromake oscrno odpravil. Pozneje mu je prišlo na misel, da si bodo Sertanejci (Sertanejos je imé tega ljudstva) pač po noči preskerbeli živeža, ter je poslal več zamorskih sužnjeve s puškami oboroženih v koruzo ležat in jim je zapovedal za vsako sumljivo osebo streljati. Pa sadiše se mu še ni zdelo dosti zavarovano; jelo ga je skerbeti, da bi

morebiti sužnji varhi za denar prodajali koruzne stroke in je poslal svojega sina, naj jih opomni danega povelja in jim zažuga kazen, če bi ga ne spolnovali. Ko so sužnji v mraku zagledali osebo, so jeli streljati in poslanec je padel smertno zadét. Gospodinja, ki je nevoljno gledala njegovo terdoserčnost do revežev, ga je prosila, naj gre sužnjim prepovedat streljati na uboge ljudi, če ne, ne bo prizanesla kazen Božja. Gospodinjna nepokojnost ga je ginila; podal se je k sužnjim sam z namenom, da bo preklical svoje povelje, toda tudi on je padel zadet od več krogelj. Misleča, da mož ni spolnil njene želje, šla je gospodinja pred hišo in je klicala sužnjim od daleč, naj nehajo streljati. — Grozoviten je bil prizor, ko so malo trenutkov potem našli očeta in sina ležati v lastni kervi.

O ljuba mladina in vsako keršansko serce! Vari se lakomnosti, terdoserčnosti in neusmiljenosti; zakaj to je preostuden greh, ktereга hudo tēpe Bog, ki je ukazal bližnjega ljubiti kakor sam sebe in mu torej po zmožnosti pomagati in dobro storiti.

Cvet in sad zveste molitve.

Prošnjje.

Št. 1. Majhen bratec svojo že delj časa bolno sestro prav lepo priporoča v bratovsko molitev, da bi se ozdravila, če je Božja volja in nji v zveličanje. Prav z veseljem bo naznanil zahvalo, ako bo uslišan.

Št. 2. Žena serčno priporočuje v goreče molitve moža, ki je že veliko lét nekako zmešan, zraven tega pa čudno terdovraten in nevéren, da si nič ne dá do serca. Naj moli bratovšina, da bi ga na posredovanje N. lj. G. presv. Serca, Bog razsvetlil, mu podelil dušno, in če mu je k zveličanju, tudi telesno zdravje.

Št. 3. Žalostna mati priporočuje svojega bolnega sinčeka bratom in sestram Naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca, da bi zadobil ljubo zdravje v tolažbo svoje matere, ako je Božja volja.

Iz Notranjskega, 31. avgusta.

Št. 4. Sorodnik prosi, da bi družniki Naše ljube Gospé presv. Serca od Boga po Mariji pridobili zdravje ženi njegovega brata.

Št. 5. Bolnik, na čegar ozdravljenji je veliko in mnogim ležeče, bodi bratovšini v naj gorečnji molitev živo priporočen.

Družbine zadeve.

Mesca avgusta se je zopet prav lepo število udov zapisalo v bratovšino Naše ljube Gospé presv. Jezusovega Serca, namreč 4550 novih, ter je zdaj vsih skupaj že 68.065, kateri vsako jutro in vsak večer kličejo: „Naša ljuba Gospá presv. Serca“ prosi za nas Boga! Iz Radolice na Gorenjskem je pretekli mesec pristopilo naj več novih udov; tudi iz Čermošnic so jih lepo število poslali. Vedne usliševanja teh prošenj in gorečnost pričujočih udov pa naj spodbuda še druge, da pristopijo k ti tako dobrotni in koristni bratovšini. Naslednja dva praznika, častitljivega rojstva in presladkega imena Marije Device sta med drugim za to prav pripravna. Vesoljni svet naj pristopi in kliče k Bogu v sedanjih potrebah za pomoč na posredovanje Marije Device; kliče naj zlasti, da bi Bog ukrotil divjo vojsko, obema velikima vojskujočima in vsim drugim pa očitno pokazal, da resnica in zveličanje je edino le v katoliški Cerkvi; obá s svojimi narodi naj nehata kri prelivati in naj sto-

pita na pot, ki pelje v nebesa, pod steber resnice, ki ga je postavil Sin Božji, v Cerkev rimsko-katoliško, da se pospeši doželeni čas, ko bo le en hlév in en Pastir. V ta namen prav posebno bodi iskreno priporočeno, da naj moli vsa bratovšina ter živo kliče za pomoč k Jezusu in Mariji. Tudi vsi katoliški mašniki naj bi do brotno k temu blagovolili pomagati z „memento“ pri vsaki sv. maši. Ako Bog na zaupljivo molitev usliši posamezne prošnje v manjših rečéh, bo uslišal tudi prošnje v velikih, splošnih potrebah in nadlogah; sej njegoví vsemogočnosti je vse eno, uslišati v malem ali velikem. Vsak naj misli, kako bi mu bilo pri sercu, ako bi vedil za gotovo, da bo on življenje dal v teh ostudnih klanjih in stopil pred sodbo Božjo odgovor dajat; naj tedaj tako moli za bližnjega, kakor da bi veljalo njemu samemu, posebno tudi, da bi Bog umirajočim podelil kerst željá, ali kateri so razkolniki, da bi jih še v zadnjem trenutku z željami in popolnim obžalovanjem zedinil s Kristusovo pravo Cerkvijo ter otél njih duše.

Življenje štirnajsterih pomočnikov v sili.

V. Sv. Vid, spričevavec ali marternik.

Njega praznik se obhaja 15. rožnika. — Pomenljive znamenja. Kotel na ognju, zraven kotla ali pa v kotlu mladenec Vid veselega obraza. Sv. Vid je patron in vodnik keršanskih mladenčev; na pomoč se kliče v mnogih potrebah in nevarnostih tega življenja, tudi če je kdo od steklega psa vgrizen.

Sv. Vid, plemenite rodovine, je bil na Sicilijanskem v mestu Megari rojen v drugi polovici tretjega stoletja po Kristusu. Njegov oče Hila (Hilas), je bil imeniten in bogat mož, pa vnet malikovavec in velik sovražnik kristjanov. Bog si je bil Vida sam sebi izvolil, toraj je bil vse takó vravnal, da je bil deček izročen keršanski dojnici Krescenciji, ktera ga je skrivši kerstila, in ga potem s svojim možem Modestom vred v keršanstvu podučevala. Ko je bil fantiček nekoliko odrastel, ga je oče hotel peljati v mališki tempelj častit malike, pa kmalo k svoji preveliki žalosti zapazi, da deček kaže veliko gnjusobo do malikov. Oče je skušal z lepo nagniti dečka k češenju malikov, pa vse je bilo zastonj. Oče se je razserdil in ukazal sinka sleči, ga za roke na kol obesiti in šibati, pa ni nič opravil. Angelj Gospodov je z nebés prišel k fantiču, ga okrepčal in mu rekel: „Jaz sem ti varh in pomočnik do tvoje smerti; vse boš prejel, karkoli boš Gospoda prosil.“ Tudi je oče Modestu in Krescenciji ostró zapovedal, naj skerbita, da ne bode deček nikoli več od keršanske vere kaj slišal in govoril.

Valerijan, deželski poglavar v Siciliji in namestnik cesarja Dioklecijana, zvé, da ima sloveči in pravični Hila 12letnega sina, ki Jezusa Kristusa časti in móli. Valerijan očeta k sebi pokliče in mu reče: „Kaj moram slišati o tvojem sinu, da Boga kristjanov móli?! „Če hočeš svojega sina pri življenju ohraniti, skerbi in prizadevaj si, da ga od te neumnosti odverneš.“ Oče se verne na dom in reče sinu: „Spreljubljeni moj sin! poslušaj dobri svet svojega skerbnega očeta, ter zapusti neumno in nagnjusno češenje mertvega človeka; vbogaj me, da ne nakoplješ cesarjeve jeze sebi v pogubo, meni pa v naj večí britkost in žalost.“

Sin mu odgovori: „O ljubeznjivi oče moj! ko bi poznali njega, ki ga mertvega človeka imenujete, bi ga gotovo tudi vi z menoj vred molili; Jezus Kristus, kterega jaz mólim, je pravi, živi Bog, Sin živega Boga, je Jagne Božje, ki grehe svetá odjemlje.“

Oče mu nato odgovori: „Vem, da je bil Kristus,

ki ga ti svojega Boga imenuješ, od Pilata, deželnega poglavarja v Judeji, bičan in k smerti obsojen in od njegovih služabnikov križan.“ Sin mu odgovori: „Res je to, da je bil Kristus križan in je na križu umerl; pa ravno to je velika, globoka in čudovita skrivnost.“ Oče reče sinu: „Če to prav premišliš, ni to nobena skrivnost, temuč zaslužena, sramotna kazen.“ Sin odgovori očetu: „Ljubi oče moj! poterpežljivo me poslušajte: Jezus Kristus se je dal prostovoljno bičati in na križ pribiti, to pa iz neskončne ljubezni do nas, da je nas s svojo smertjo rešil greha in večnega pogubljenja. Oče moj! nihče, nobena stvar, nobena muka me ne premore ločiti od ljubezni do njega, ki je iz ljubezni do mene na križu umerl.“ S tem se končá pogovor med očetom in sinom. Mladenček pa ne neha očitno spoznavati Kristusa in ga moliti. Na njegovo molitev in prošnjo so slepi pogled dobivali, bolni ozdraveli, še celo hudobni duhovi v obsedenih so očitno razglasovali njegove veličastne dela.

(Dalje nastl.)

Listek za raznoterosti.

Ternjeve krone. Neka dobra ljubljanska družina že več lét živi v Jeruzalemu, bi djal, kakor v misijonu, in zderži se po nekoliko s tem, da plete krone iz ternja, iz kakoršnega je bila Kristusova ternjeva krona, jih daje na Božjem grobu blagosloviti ter jih pošilja na razne kraje. Gotovo je to priméren, živ spominek na terpečega Zveličarja, Sina Božjega. Kdor želi tako krono, jo dobi za spodobno odmeno za trud in stroške na Šenpeterskem predmestji hišna šte. 26 (po star. 14).

Eden razločkov med mlado in staro éro. V stari éri so mladi delali in stari, onemogli beračili; v mladi éri pa stari delajo in mladi, močni postopáči pri starih beračijo. Taki je blagoslov, taki napredek v brezvérski éri!

Kako bi pozdravil? Pri Grein-u ob Donovi že čez petdeset lét éversto opravlja svojo službo brodnik po imenu Tadej Eder, ki je že marsikteremu življenje rešil na tem nevarnem kraju. To je zvedil tudi cesar ter je podelil ob Donovi osivelemu Tadeju v zasluženo plačilo sreberni križ. Petdesetletnik je bil tega dokaj vesel; stare in nerodne so bile že njegove noge, vendar ga je gnalo, da bi popotoval na Dunaj in se cesarju osebno zahvalil. Že je bil v predsobi cesarske dvorane, kar mu še le pride na misel, kako pač bi cesarja naj bolje pozdravil. „Dobro jutro, Vaše Veličanstvo,“ mu ni nič prav dopadlo. Toda precej se je spomnil boljšega pozdrava; stopil je v dvorano, se priklonil in rekel: „Hvaljen bodi Jezus Kristus, Vaše Veličanstvo, Franc Jožef, cesar Avstrijski!“ — „Dobro“, reče cesar, ga ljubeznjivo poterka po rami ter se z njim prijazno pogovarja; za slovo mu prijazno podá roko. — Da se je petdesetnjak ves vnét za cesarja veruil v Grein, ni treba omenjati. Naj bi še mnogo lét opravljal svojo službo in rešil, kterega zadene nesreča, kakor do zdaj! (Dülmen, Missionsblatt.)

Žalosten prizor. Neki laški časnik poroča: 5letni deček Lipari Vinko se je igral z drugimi otroci na klopi ob kraju morja; noga se mu spodersne ter pade s klopi v morje in utone. Mornar, ki je v čolnu brodaril, zapazi od daleč plavajoče njegovo mertvo truplo, in kliče na pomoč; precej se verže v morje drug mornar in vzame v roke merliča. Pa kako se prestraši, ko otroka oberne in spozná, da derži v naročji lastnega utonjenega sina!

Kako se na Laškem fantalini koljejo. Napredovanje v slabem se tudi pri pobih zmirom bolj razodeva, ki si

prizadevajo posnemati napade z bodalom odrašenih patentiranih klavcev. Neki večer preteklega tedna se vname hud prepir med mnogimi 12—15 letnimi pobalini. Po navadnih psovkah in zabavljanjih vzamejo nože v roke, in 15letni Pavel Kadorna dobi nevaren bodež od 13letnega Matica Kamoglia, kateri potem naglo zbeži. — To je sad liberalizma in nove šole, iz ktere podučevanje keršanskega nauka odpravljajo. Menihi in usmiljene sestre, ki so z molekom v rokah hodili po mestu bolnikom streč in jim zadnjo tolažbo delit, so preganjani, ker so se državi zdeli nevarni; pobalini z nožem v rokah so gotovo nevarnejši, in ž njimi polnijo izpraznjene samostane, ki jih spreminjajo v jetnišnice.

Poroka cerkvenega roparja. Laški liberalni časniki so se hudo pohujšali nad katoliško Cerkvijo v Rimu, kjer je bilo prepovedano cerkvenega roparja cerkveno poročiti. Rimski vitez Klet Masotti se je namreč hotel dati cerkveno poročiti z gospodičino Virginijo Silvestrijevo, in to se je imelo zgoditi v eni tistih Božjih hiš, v ktere je bil on kdaj poprej prihrumel z oboroženim moštvo, je od onod pregнал vernike, ki so k Božjemu usmiljenju molili za grešnike, in je rubil Kristusa v sv. Zakramentu. Cerkevna oblast je po cerkvenih postavah odrekla sv. zakrament takemu, ki je kazal tako malo spoštovanja do sv. zakramentov in je bil samo po sebi izločen iz občestva vernikov.

Vi bote še pravi mož. Z Napoleonom I, ko je bil še na verhuncu svoje sreče, je šel nekega dne v gledišče plemič, mlad gospodič imenitnega stanu, Rohan Chabot, princ Leonski namreč. Cesar se ni veliko brigal za predstavo, veselilo ga je pa opazovati gledavce. Po daljnem opazovanju gledal je več časa začuden svojega plemiča, kteremu je bilo za igro tudi malo mar, in je skrival roke pod gubo svoje obleke na kolenih. Napoleon mu seže v roke in najde v njih — molek (roženkranc). Princ je bil že pripravljen na ostro pogravanje, zakaj molek v tistem času pri posvetnjakih ni bil posebno v čisljih. Toda Napoleon mu reče: „Vi ste vzvišeni nad neslanostmi te igre, vi bote še pravi mož, le nadaljujte, ne bom vas motil.“ Plemič je postal res pravi mož — nadškof Besançonski ter je zapustil svoji škofiji mnogo spominkov svoje pobožnosti in dobrotnosti. — Enemu njegovih viših vikarjev se imamo zahvaliti za to čertico.

Iz Pariza naznanjajo, da je nanagloma za mertudom umerl stari Thiers, nagnjivec Mak-Mahonov.

V Indiji na Jutrovem je strašna lakota. V okrajini Madras je od prosenca do vel. serpana umerlo 300.000 ljudi za lakoto.

Poslednje novice. Na bojišu so vedne klanja in pobijanja, kakor v mesnicah; pa vender še ni bilo dosedaj določne bitve. V Petrogradu in v Carigradu se na vse kriplje in škerpce pripravlja za boj. Misli se, da vojska bo dolgo terpela in okovarjajo se že za prihodnjo spomlad. Za zdaj Turk vse moči napenja, da bi Rusa polomil, preden j le-tá dobi izdatne pomoči, ki je na poti. Med Razgradom in Džumo so Turki premagali Ruse, ki so boje zgubili več tisuč (?) mož. Sulejman neki še dalje napada berdo Šipko in govori se celo, da ga iše prešipniti od druge ruske vojne ob Gabrovi in ga obdati. Ob Šipki so boje Turki do 27. avg. zgubili do 22.000, Rusi pa kacih 7000 mož. Uzeli so te dni Turki po hudi bitvi Rusom Karahasankiej in Papkjej ob večeru Loma. Rusi so 4. t. m. napadli in dobili Lovčo. Ob Žgalinci in Pelišatu pri Plevni je bil malo poprej strašen boj, padlo je čez 1000 Turkov, ki se vender zmage hvalijo. Tudi iz Azije naznanjajo Rusi par za nje vgodnih spopadov; padlo pa je zopet Rusov in Tur-

kov na tisuče. — Veliko utegne koristiti Rusu to, da je rumunska vojska prestopila Donovo (temu nasproti pa tudi Turki pri Siliistriji delajo most čez Donovo), in da Srbija ide v boj. Oddelek Rusov ima neki stopiti na Serbsko in vojskovati se zoper Vidin in Sofijo v edinosti z rumunsko vojno in serbskim kerdelom ob Timoku. — Iz Zare naznanjajo, da je turška vojna prestopila avstrijsko mejo, streljala na avstrijsko stražo in poropala veliko živine (!!).

Sv. Oče vedno sprejemajo osebne zaslišanja, so pri dobrem zdravju, in ne da bi pričakovali tolažbe od družih, sami vse tolažijo. Vse lopate časniških pogrebcev, ki jim že toliko lét grob kopljejo, jih ne morejo v grob spraviti.

Iskrice Ignacijanske

za tretji mesec.

11. Če je Bog naš učenik, se učimo v votlini Manreški *) več v eni uri, kakor nas zamorejo naučiti učeniki vesoljnega svetá. (S. Ignat. vitae l. I. §. 14.)

Šola božje vednosti ne meri napredka svojih učencev po duhovnih zmožnostih učencevih, ampak po volji učenikovi. Lahko se je učiti, kjer je učenik tisti Duh, v katerem so vsi zakladi vednosti in modrosti.

Kakor luč, bliskajoča se skoz precejšni razpok oblaka, temoto v trenutku razpodi in marsikaj odkrije: tako prežene iz nebes razliti žarek božjega razsvetljenja temoto in razlije tako mogočno luč, da mora pred njo oslepeti cela truma posvetnih modrijanov.

Zastonj natezamo sebe in svoje duhovne zmožnosti, kakor pajki. Da si tudi celo noč lovimo, ne bomo vender nič vjeli iz te vednosti svetnikov, če nas ne učí on, ki navadno govori srcem brez besednega šuma.

Ne smé kdo upati napredka, kdor ne razume sam seboj stanovati. Votlina Manreška odpré akademijo čednosti, kjer je učenik križani Jezus, kjer so bukve nebo in zemlja, učenje pa je premišljevanje. Kdor se je tukaj učil, ta je modrijan.

Duhovske spremembe.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Miha Rakoše je prezentiran za Žusemsko faro. Č. g. Jožef Ulčnik je prestavljen za kaplana v Luče in č. g. Anton Inkert za II. kaplana v Vitanje. Za kaplana sta vmeščena novoposvečena čč. gg.: Ivan Nedeljko za II. pri Sv. Martinu poleg Slov. Gradca in France Slavič na Muti.

Dobrotni darovi.

Za Kmpoljske pogorelce v Dobropoljski fari: Gosp. L. V. 2 gl. — Neka gospá 60 gl. (iz tega 20 gld. za cerkev). — Neimenovana roka 2 gld. (iz teh 1 gld. za pogorelo cerkev). — G. terg. A. P. 4 gl. (iz tega 1 gl. za cerkev). — G. fajm. Jož. Jerič 5 gl. — Neimenovana 2 gl.

Za afrikanski misijon: Po gosp. fajm. Ant. Klemenu 3 gl. — J. Rihar 1 gl.

Za sv. Detinstvo: Iz št.-Ivana č. g. J. Čadež 2 gl. 36 kr.

*) Manresa je samota, v kateri je sv. Ignacij premišljeval in molil.